

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3404/2021
20.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Панов, адвокат из ..., против туженог Града Ниша, кога заступа Правобранилаштво Града Ниша, ради службености пролаза, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 189/2021 од 04.03.2021. године, у седници одржаној дана 20.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог, изјављена против усвајајућег дела пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 189/2021 од 04.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 9218/17 од 08.09.2020. године, ставом I изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је, према туженом тражила да се конституише право стварне службености колског пролаза преко катастарске парцеле туженог број ... уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као послужног добра у корист парцеле тужиље к.п. бр. ... уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као повласног добра и то: средишњим делом к.п. бр. ... у мерама и границама, са севера до к.п. бр. ..., односно до капије тужиље у дужини од 3,85 м, са истока до преосталог дела предметне парцеле к.п. бр. ... у три прелома у дужини од 0,87 м, 0,73 м и 15,21 м, са југа до Улице ... у дужини од 2,50 м и са запада до преосталог дела предметне парцеле на к.п. бр. ... и ... у три прелома у дужини 14,63 м, 0,80 м и 2,00 м, све у површини од 44 квм, на скици вештака обојено плавом бојом, те уписа права службености у корист тужиље у л.н. бр. ... К.О. ... као и у делу којим је тражено да тужени дозволи и омогући тужиљи слободан колски пролаз и уздржи се од било каквог ометања тужиље, као неоснован. Ставом II изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је према туженом тражила да се конституише право стварне службености колског пролаза преко катастарске парцеле туженог број ... уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као послужног добра, у корист парцеле тужиље к.п. бр. ..., уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као повласног добра, у следећим мерама и границама: са севера до к.п. бр. ..., односно до капије тужиље у дужини од 3,85 м, са истока до преосталог дела предметне парцеле к.п. бр. 2919/2 у три прелома у дужини од 0,87 м, 1,41 м и 15,16 м, са југа до Улице ... у дужини од 2,50 м и са запада до

парцеле к.п. бр. ... у дужини од 16,58 м, све у површини од 43 квм, на скици вештака обојено црвеном бојом, те упис права стварне службености у корист тужиље у л.н. бр. ... К.О. ..., као и у делу којим је тражено да тужени дозволи и омогући тужиљи слободан колски пролаз и уздржи се од било каквог ометања тужиље, те да ради конституисања права стварне службености дозволи тужиљи да о свом трошку уклони три стабла дрвета уз западну међну линију к.п. бр. ... према суседној к.п. бр. ... К.О. ..., као неоснован. Ставом III изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 462.750,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 189/2021 од 04.03.2021. године, ставом првим изреке укинуо пресуду Основног суда у Нишу П 9218/17 од 08.09.2020. године и пресудио, ставом другим изреке, тако што је одбио тужбени захтев тужиље којим је, према туженом, тражила да се конституише право стварне службености колског пролаза преко парцеле туженог к.п. бр. ... уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као послужног добра, у корист парцеле тужиље к.п. бр. ... уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као повласног добра и то: средишњим делом к.п. бр. ... у мерама и границама, са севера до к.п. бр. ..., односно до капије тужиље у дужини од 3,85 м, са истока до преосталог дела предметне парцеле к.п. бр. 2919/2 у три прелома у дужини од 0,87 м, 0,73 м и 15,21 м, са југа до Улице ... у дужини од 2,50 м и са запада до преосталог дела предметне парцеле на к.п. бр. ... и ... у три прелома у дужини од 14,63 м, 0,80 м и 2,00 м, све у површини од 44 м², на скици вештака обојено плавом бојом, те упис права службености у корист тужиље у л.н. бр. ... К.О. ..., као и у делу којим је тражено да тужени дозволи и омогући тужиљи слободан колски пролаз и уздржи се од било каквог ометања тужиље, као неоснован. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је према туженом конституисано право стварне службености колског пролаза преко парцеле туженог к.п. бр. ..., уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као послужног добра, у корист парцеле тужиље к.п. бр. ..., уписане у л.н. бр. ... К.О. ..., као повласног добра, у следећим мерама и границама: са севера до к.п. бр. 2919/1, односно до капије тужиље у дужини од 3,85 м, са истока до преосталог дела предметне парцеле к.п. бр. ... у три прелома у дужини од 0,87 м, 1,41 м и 15,16 м, са југа до Улице ... у дужини од 2,50 м и са запада до парцеле на к.п. бр. ... у дужини од 16,58 м, све у површини од 43 м², на скици вештака обојено црвеном бојом, што је тужени дужан да призна тужиљи и трпи упис наведеног права службености у корист тужиље у л.н. бр. ... К.О. ..., код Службе за катастар непокретности у Нишу, уз обавезу туженог да дозволи и омогући тужиљи слободан колски пролаз и уздржи се од било каквог ометања тужиље у вршењу наведеног права службености. Ставом четвртим изреке, одлучено је да се ради конституисања права стварне службености колског пролаза преко повласног добра на парцели туженог к.п. бр. ..., као послужног добра, дозвољава тужиљи да о свом трошку уклони три стабла дрвета уз западну међну линију к.п. бр. ..., према суседној к.п. бр. ..., обе К.О. ... Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 556.299,00 динара.

Против усвајајућег дела правноснажне пресуде, тужени је изјавио благовремену ревизију из свих законских разлога.

Тужиља је доставила одговор на ревизију, захтевајући накнаду трошкова ревизијског поступка.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном-усвајајућем делу, на основу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона

о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП-а, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Неосновани су ревизијски наводи да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а. Супротно наводима ревидента у ревизији, другостепени суд је правилно применио одредбу члана 8. ЗПП-а јер је о томе које ће чињенице да узме као доказане одлучио на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка. Ревидент у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП-а. Међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави, на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је власник к.п. бр. ... К.О. ..., која представља двориште где тужиља има своју породичну стамбену зграду у којој живи. Парцела к.п. бр. ... је површине 84 м², градско грађевинско земљиште у јавној својини туженог. Решењем градоначелника Града Ниша од 13.06.2014. године, одбијен је захтев тужиље за прибављање грађевинског земљишта у јавној својини Града Ниша и то к.п. бр. ..., ради исправке граница суседних парцела, као неоснован, са образложењем да тужиља, у време када је поднела тај захтев није била уписана као власник, већ као корисник к.п.бр. ..., те да није израдила пројекат препарцелације у остављеном року. Парцела туженог к.п. бр. ... се налази у граници захвата плана детаљне регулације комплекса „Трг радничких савета – Југ“, која је, по плану предвиђена за породично становање са или без пословања, међутим, обзиром на своју површину не испуњава услове за формирање грађевинске парцеле по питању минималне површине која износи 150 м², што значи да на тој парцели није могућа изградња. Међутим, постоји могућност њеног обједињавања са парцелом тужиље к.п. бр. ... у циљу формирања нове грађевинске парцеле. До породичне куће тужиље долази се из Улице ... преко Улице ..., тако што се из те улице улази преко мале капије у двориште, при чему је капија ширине 90 цм, а поред ње је бетонски електрични стуб. Вештачењем је утврђено да, имајући у виду просечну ширину путничког возила, могућ је колски прилаз Улицом ... до плаца тужиље кретањем из правца Улице ..., тако што је, у висни капије могуће задржавање ради искрцавања путника или истовара терета, али да не постоји могућност паркирања због ометања саобраћаја, док прилаз путничким возилом, из тог правца, на плац тужиље није могућ. Преко парцеле туженог к.п. бр. ..., која је ширине 5 метара и дужине 16 метара, могућ је колски прилаз парцели тужиље уклањањем три стабла дрвета која се на том потезу налазе, пошто би се на тај начин најмање оптеретила парцела туженог као послужно добро. Тужиља није у могућности да на други начин дође колима до своје парцеле осим преко парцеле туженог. Према Улици ..., као јавном простору, тужиља има малу металну капију преко које може да уђе пешице, док је преостала дужина ове капије до краја ограде мала, а управо на том простору се налази бандера за електричну енергију са трафо станицом која је поред саме капије, што не дозвољава могућност коришћења тог простора.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиље за конституисање стварне службености колског пролаза преко к.п. бр. ..., као

послужног добра, а у корист к.п. бр. ..., као повласног добра, одбио, пошто је закључио да нису испуњени услови прописани одредбом члана 50 став 1. и 53. став 1. Закона о основама својинскоправних односа за успостављање стварне службености. Првостепени суд је закључио да тужиља има излаз са своје парцеле на Улицу ... и капију коју користи као излаз на ту улицу и да је имала могућност, путем захтева за прибављање катастарске парцеле, да оствари право на отуђење или давање у закуп грађевинског замљишта у року који јој је надлежни орган управе оставио за израду објекта препарцелације, а није тако поступила.

Другостепени суд је, након одржане расправе, укинуо првостепену пресуду и одлучио о тужбеном захтеву тужиље тако што је њен захтев за конституисање права стварне службености усвојио, према налазу судског вештака у мерама и границама у којима ће успостављено право стварне службености тужиље најмање да оптерети парцелу туженог као послужно добро, јер тужиља нема могућност уласка колима у своју парцелу на други начин, осим преко парцеле туженог која је празна и на којој постоје само три стабла, која је дужна да о свом трошку уклони.

Врховни касациони суд налази да је одлука другостепеног суда правилна.

Одредбом члана 53. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, прописано је да се одлуком суда или другог државног органа стварна службеност установљава када власник повласног добра у целини или делимично не може користити то добро без одговарајућег коришћења послужног добра, као и у другим случајевима одређеним законом.

У конкретном случају, тужиља није у могућности да колима дође до своје парцеле на други начин осим преко парцеле туженог к.п. бр. ... која, притом, не испуњава услов за формирање грађевинске парцеле по питању минималне површине од 150 м², јер има површину од 83,77 м². У тој ситуацији, установљена стварна службеност колског пролаза преко парцеле к.п. бр. ..., за туженог не представља прекомерно оптерећење, док, супротно томе за тужиљу представља једини начин колског прилаза до њене парцеле к.п. бр. ...

Наводима ревизије ревидента о томе да тужиља из Улице ... има приступ јавној површини и има малу капију преко које може да уђе пешице на своју парцелу, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Побијаном пресудом установљена је стварна службеност колског пролаза, пошто тужиља није у могућности да колима приђе својој парцели из правца Улице ..., што значи да, без установљене стварне службености побијаном пресудом, тужиља не би уопште имала могућност да колима приђе својој парцели.

Ревидент у ревизији указује да је правни претходник тужиље у поступку експропријације на основу решења Експ.бр. 17/50 од 31.05.1952. године, изјавио да му се одузимањем простора од 30 м² не затвара излаз на Улицу ..., ни на другој страни, те да му након експропријације остаје кућа са плацем од 270 м² коју површину је предметна непокретност имала и према попису поседовног лица 2011. године. Међутим, та чињеница није битна за одлучивање, имајући у виду да је за одлуку о успостављању стварне службености битно чињенично стање какво је у време пресуђења. Тужиља сада није у могућности да колима дође до своје парцеле ... на којој

има породичну стамбену зграду и у којој живи, па због тога основано тражи успостављање стварне службености на парцели туженог к.п. бр. ...

У ревизији ревидент такође указује да у погледу к.п. бр. ... која је предмет тужбеног захтева и која је у јавној својини туженог, постоји могућност обједињавања са катастарском парцелом у власништву тужиље, односно са к.п. бр. ..., у циљу формирања нове грађевинске парцеле и да је, с тим у вези, погрешан закључак другостепеног суда о немогућности градње објекта за породично становање јер парцела не испуњава услове за формирање грађевинске парцеле. Тим наводима ревизије се правилност побијане пресуде не доводи у сумњу, јер уколико до наведеног обједињавања парцела дође, то ће уједно да значи и престанак стварне службености по самом закону у ситуацији када је исто лице власник повласног и послужног добра пошто службеност може да постоји само на туђој, а не и на сопственој ствари. Због тога тужени неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета на основу одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП-а.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео на основу одредбе члана 414. ЗПП-а.

Одлуку о трошковима ревизијског поступка Врховни касациони суд је донео на основу одредбе члана 154. ЗПП-а пошто тужилци трошкови одговора на ревизију нису били потребни ради вођења парнице.

Из тог разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео на основу одредбе члана 165. став 1. ЗПП-а.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић